

Aanpassing euthanasiewet niet voor morgen

De drie artsen werden vrijgesproken op het euthanasieproces. Beeld BELGA

Na het proces over Tine Nys dringt een evaluatie van de euthanasiewetgeving zich op, daarover is de politiek het eens. Alleen, iedereen vult die evaluatie anders in: komt er verstrenging of net een versoepeling? Een oplossing is niet voor morgen, zeker omdat ook de regeringsvorming er nog eens komt tussenfietsen.

♦ Exclusief voor abonnees door **ROEL WAUTERS** 1 februari 2020, 6:00

“De politiek zit met een levensgroot probleem”, zei Fernand Keuleneer, de advocaat van de familie van Tine Nys, gisterochtend op Radio 1. “De euthanasiewet is in de praktijk afgeschaft.” Nys onderging in 2010 euthanasie vanwege ondraaglijk psychisch lijden. Haar zussen stapten naar assisen omdat ze vonden dat die niet zorgvuldig was uitgevoerd. De verantwoordelijke artsen werden donderdagnacht vrijgesproken voor moord. Volgens Keuleneer is nu bewezen dat euthanasie de facto zonder controle kan worden uitgevoerd.

Wim Distelmans, voorzitter van de federale commissie euthanasie, spreekt hem tegen. “Dit is net het bewijs dat de wet goed in elkaar zit”, zegt hij. “In

de rechtszaak hebben de experts gesteld dat aan alle voorwaarden was voldaan.” Toch geeft ook hij aan dat een evaluatie van de wet nuttig kan zijn. Zo zijn er nu geen sancties voorzien wanneer een dokter niet volgens de regels handelt. “Daardoor is de enige weg om iemand aan te klagen hem meteen te beschuldigen van moord. Daar moeten we vanaf.”

N-VA en CD&V pleiten al langer voor een doorlichting van de wet, maar ook de andere partijen staan er nu voor open. De Vlaams-nationalisten passen ervoor om nu al de forcing te voeren. CD&V’ster Els Van Hoof wil wel al meer in detail gaan. Ze pleit niet enkel om sancties te voorzien, ze vraagt ook duidelijkere criteria voor euthanasie bij psychisch lijden. Daarnaast denkt ze aan een voorafgaande controle door externe experts of de euthanasie volgens het boekje is en vraagt ook een langere verplichte bedenktijd.

Voor Open Vld-voorzitter Gwendolyn Rutten, die voor haar partij de ethische dossiers opvolgt, is dat onaanvaardbaar. “We willen zeker de wetgeving opnieuw bekijken, de procedures bijvoorbeeld beter formuleren”, zegt ze. “Maar als het gaat om de beslissing door allerlei restricties ingewikkelder te maken en te vertragen, dan is het neen. Het blijft een beslissing van het individu.”

DEMENTERENDEN

Een aloude tegenstelling speelt zo weer op. Tot nu toe hielden sp.a en Open Vld een evaluatie tegen omdat ze CD&V en N-VA ervan verdenken er via die weg op uit zijn de wetgeving te verstrengen. Zelf willen zij net een uitbreiding. Beide partijen hebben een wetsvoorstel klaar om euthanasie mogelijk te maken bij dementerenden. Rutten wil nog een stap verder gaan en lanceerde eind vorig jaar het idee om ook euthanasie mogelijk te maken bij een ‘voltooid leven’.

Door het euthanasieproces zit er niet plots een toenadering aan te komen. “Dit proces was een politiek proces”, zegt Yves Desmet, oud-hoofdredacteur van deze krant die de zaak van nabij volgde. “De conservatieve krachten hebben hun gelijk wil halen tot in assisen, maar het gevolg is dat de tegenstellingen alleen maar groter zijn geworden.” Filosoof Willem Lemmens (UAntwerpen), die voorstander is van een strengere euthanasiewet: “Keuleneer heeft een punt. De wet moet geëvalueerd worden.

Maar ik kan alleen maar met u vaststellen dat het in het parlement bijzonder moeilijk is om zo ver te geraken.”

OBJECTIEF DEBAT

Eerst moeten de emoties bedaren, is de consensus binnen de politiek. Sp.a-Kamerlid Karin Jiroflé wil gerust een open debat in de Kamer met experts en ervaringsdeskundigen om de zaak verder uit te spitten, Van Hoof pleit voor een externe doorlichting van de wet voor een echt objectief debat. Het voorstel om euthanasie ook mogelijk te maken voor dementerenden, geraakt steeds meer naar de achtergrond. CD&V wil er niet over spreken vooraleer een evaluatie is gemaakt, en ook Jiroflé beseft dat de prioriteiten nu elders liggen.

Wat de zaken verder bemoeilijkt: de ethische thema's liggen ook op tafel bij de aanslepende regeringsvorming. De uitbreiding van de euthanasiewetgeving, net als een soepelere wet op abortus, werd eind vorig jaar gezien als een mogelijk bindmiddel tussen de paars-groene partijen toen Paul Magnette (PS) als informateur een coalitie probeerde samen te stellen. Het was voor CD&V een van de redenen om het karretje niet aan te pikken.

Voor de christen-democraten zijn deze thema's cruciaal voor een nieuwe regering. Sinds CD&V-voorzitter Joachim Coens (CD&V) samen met Georges-Louis Bouchez informateur is, maakte hij al verschillende keren duidelijk dat ze getrancheerd moeten worden binnen de nieuwe regering. Met N-VA heeft hij alvast een medestander, maar ook in een paars-gele coalitie moet hij een akkoord sluiten met liberalen en socialisten. De vraag is hoe hard het daar gespeeld zal worden. Het is niet dat de tegenstellingen op het socio-economische, communautaire of andere domeinen minder groot zijn tussen de potentiële regeringspartners.